

zik angol nótá szál az ajkukról. Még is feneketlen gyűlölet lángol bennük az angol nép, az egykori elnyomó ellen.

A világnak kötelessége lenne ráeszmélni a nagy érdemekre, amiket az irek a kereszténység és a kultura terjesztése terén valamikor szereztek. Erkölcsei támogatásával a kulturvilág így hozzásegítene az ireket — ezzel a kissé érthetetlen konkluzióval fejezi be ezt a gondolatmenetét Dewall —, hogy önértetük sérelme nélkül békéljenek össze az angolokkal, kik most már — ezt eismeri — a megértés, s az igazság alapján akarnak együttélni velük.

Mindez azt mutatja, hogy a Nyugat zsidái, vagyis az irek iránt erős a megértés, nagy a rokonszenv Németországban. Ráemlékeznek sokszáz év előtti kulturális érdemeikre és fájjalják, hogy ez a visszaemlékezés, ez a méltóság nem mindenütt egyformán erős. Igyekeznek hát felébreszteni. Felhívják a mult angol kegyetlenségeit és a világ rokonszenvét akarják felkeltetni és sorompóba állítani az irek mellé. Ama irek mellé, akiknek ma már minden joguk, minden szabadságuk megvan, ám „emlékezzünk régielről” jelszó alatt, pusztá demonstrációból és nyilvánvalóan az érdekeik ellenére is, el akarnak szakadni a brit birodalomtól.

És a Kelet zsidái, az igazi zsidók. Herr von Dewall? Ezeknek mai, erősen aktuális „kemény és kegyetlen” elnyomása? Gumibottal veréssel, koncentrációs táborral, kenyér és éleletheletőség megvonással, egyetemi tanszékéről hirtetett tudományos hazugságokkal egyre megnyomorítani próbált önérzete és életkedve? Ezeknek sokezerévre vissza nyúló és mindmáig elvenen ható kulturális olkító ereje? Mindez Hekuba?

Németországban, a zsidók hóhéranak házában, szabadon lehet tehát beszélni az irek hajdani keserveiről sőt szabadon lehet lelkesedni mostani, nevétségesen tulzolt nemzeti programjukért. Mert... mert Németországnak politikai és gazdasági érdekei így kívánják ezt. Irorszag erősen érzékeny pontja a brit birodalomnak. Az ir fenekedés nagyon kényes politikai probléma. Az angói kormány ugyanis nem helyezkedhet polgárságának érthető „menjenek a fenébe!” álláspontjára az irekkel szemben. Hiszen egyébről nem szólva, háboru esetén Angliának könnyen szükségére lehet az ir mezőgazdaság termékeire. És mert — ez a szempont még sulyosabban esik a mérlegelésnél — a latba — nem kapcsolhatja ki az ir partvidéket védelmi rendszeréből sem. A németeknek kedvük telik benne, ha az angoloknak ezt a kényes problémáját állandóan pertraktálják, ha a folyamatos emlegetésével kellemetlenkedhetnek, ha a vádakkal szemben, melyek a német jelen embertelenségei, bestiálitásai ellen szegeződnek, felhánytorgathatják az angol mult szépséghibáit.

De van ennek a német szeretetnek persze materiális oldala is. Németországnak a politikai okokon tul vulgáris szóval zsebbeli, igenis mélyen a zsebbe vágó okai vannak rá, hogy az angol-ir ellentétet, amely lényegében már a multé, egyre fütse, egyre hangsulyozza egyre ébresszesse, soha elaludni ne hagyja. Az irek ráébredtek hogy a gazdasági függésük Angliától kiláftástalanná teszi a harcot a politikai függetlenségért ugyanezen Angliával szemben. Át akarják tehát építeni a gazdasági berendezkedésüket. Függetleníteni akarják az Angliába irányuló kivitelét, amely eddig az összkivitelüknek nem kevesebb mint 90 százalékát tette ki. A marhatenyésztésről a mezőgazdaságra akarnak áttérni. A rossz talajon a mostoha klimatikus körülmények között gabonát, takarmányt akar nak termelni és mezőgazdasági ipart akarnak teremteni. Továbbá, válaszul Angliának prohibítív vámjaira, melyek persze politikai retorzió okából sarjadtak, az irek más országokból importálják ezidőszertint ama cikkeket amiket eddig Angliából hoztak be, sőt belföldi ipargyár létesítésén is fáradoznak. Ennek a lehetetlen, ennek a

SELECT MOZGO
JEAN HARLOW
világhírű művészno legújabb filmje:
Ezt a férfit akarom...
Anita Loos regénye nyomán készült elsőrangú dráma; vigjáték, a férfii főszerepekben: **STUART ERWIN, CLARK GABLE.**
Műsoron kívül a legújabb híradó.

megvalósíthatatlan célkitűzésnek azután jelentős részben Németország látja a hasznát. Az ir cukorgyárak gépi berendezését Németország szállítja. Az ir szeszgyárak burgonyáját Németországból hozzák hogy még egy példát említsék, a renitens irek. Az ország szénzegény s az irek egyelőre, az angolok pukkantására, Lengyelországból hoznak (a dus angol szénbányák többszomszédságában!) szenet. Drága mulatság, nem tarthat soká tehát és ezért a vízierők hajtóerejét akarják villanyossággá alakítani az irek, Persze,

hogy a közismert német Siemen-Schuckert-művek végzi az átalakítás munkáját! Summa-summarum: Németország a tavaly már egymillió font értékű árut importált az irek számára, akiket a kisebbségek szenvedései iránt oly érzékeny keblére ölelt.

Hinc illae lacrimae! Az irek iránti szimpátiának az angolgyűlölet közössége mellett a zseb, az importéhség tehát a gyökere. Hátha egy kis parázs forradalommal lehetne a fajtestvér angolnak kedveskedni, — akárcsak 1916-ban, amikor köztudomás szerint a né-

Genfben nemzetközi központot állít fel az izlám

Genf, szeptember 5. Genfben tartózkodó arab köröktől arról értesül a Zsidó Távirati Iroda, hogy szó van Genfben egy nemzetközi mohamedán centrum felállításáról. Ez a centrum arra szolgál, hogy egyrészt az izlám országai között a testvéri viszonyt és kulturális kapcsolatot kimélyítse, másrészt a Népszövetség égisse alatt hid legyen Nyugat és Kelet között. Most arra készülnek, hogy Genfben kongresszusra hívják össze az Európában élő

mohamedánokat. A Népszövetséghez eddig két mohamedán állam tartozik. Perzsia és Irák. India pedig, amely szintén a Népszövetséghez tartozik, jelentékeny mohamedán lakossággal bír. Az idej népszövetségi tanács választás alkalmából Perzsia magának vindikálta Kina helyét. Perzsia egyébként tevékeny részt vesz a Népszövetség munkálataiban és palesztinai kérdésekben számtalanszor interveniált.

Otto extrónörökös mégis elveszi Mária olasz hercegnőt?

Az olasz királyi pár látogatása Zita exkirálynénál

PARIZS szeptember 5. Az európai saptóban nap-nap után jelennek meg cikkek Habsburg Ottó utazásairól, terveiről és tevékenységéről. Legutóbb arról számoltak be a hírek, hogy Ottó a legközelebbi napokban a svéd király vendége lesz. Ezt az utazást bizonyos házassági kombinációkkal hozták összefüggésbe. Az Agence Radio ezzel szemben arról ad hírt hogy Ottó Svédországból visszatér Olaszországba,

hogy hivatalosan is megkérje Mária olasz hercegnő kezét. Ennek a hírnök a valódiságát igazolja az a körülmény, hogy az elmúlt napokban az olasz királyi pár látogatást tett a jelenleg Tiaoureban tartózkodó Zita exkirálynénál. A látogatás alkalmából hivatalos jelentést nem adtak a sajtó részére, mégis azt hiszik, hogy az eljegyzés részleteit vitatták meg.

Nem üzlet már a cirkusz

Bezárják kapuikat az európai nagy vándorcirkuszok

Az antwerpeni cirkusz-kongresszus

Antwerpen, szeptember 5. Egyik antwerpeni szálló emeleti helyiségében négy nap óta érdekes kongresszus tartja viharos ülést. Európa legnagyobb vándorcirkuszainak vezetői jöttek össze, hogy megbeszélhessék a vándorcirkuszok közös gondjait és bajait. Mert, hogy a cirkusz romantikáját végveszély fenyegeti ezt mondanunk sem kell. A nagy cirkuszok nem tudnak megélni, tönkremennek, rengeteg cirkuszartista nélkülöz, éheznek. És nem egy gyönyörű állatsereglet áll a legbizonytalanabb jövő előtt. A vándorcirkuszok antwerpeni gyűlésén képviselteti magát Sarasani és Krone, a kontinens két legnagyobb cirkuszvállalata. Jelen vannak a Carl Hagenbeck, továbbá a Busch, a Gleich, az Amar féle cirkuszok igazgatói, még részvesz a kongresszuson Amanda, Roberti, Teutenberg és a belga van Rever is, akinek nem is annyira vándorcirkuszok, mint inkább vándor állatseregletük van. Az európai cirkuszigazgatóknak rengeteg a panaszuik. Ahová megérkeznek min-

denütt óriási helypénzt kell fizetniök. Emelett — mint mondják — drágább számkra az emberi eleség és az állati eledel, a benzín, az olaj, a petróleum, a szén sőt mint a Busch-cirkusz igazgatója elmondta Franciaországban egyik legutóbbi vendégszerelésé alkalmával a cirkusznak még a vizért is fizetnie kellett! Pedig egy nagy vándorcirkusz amugy is óriási költséggel dolgozik. A konkurencia nagy, tehát csak a legjobb artistákat szerepeltetheti a műsoron. A jó artisták pedig veszedelmes mutatóványaikért magas felléptiditjat kérnek. De főként nagyon sokba kerül az állatok tartása. A vándorcirkuszok ugyanis nem térhetek át az orfeumi nivóra. Ugyanis az olyan cirkusz, mely nem rendelkezik gazdag állatpark felett már eleve megbukott. A közönségnek nagyszámú löcsoportok, elefántok, fókák, zebbrák, tevék, főleg pedig mutatós vadállatok kellenek. Az orosz lánok tigrisek jegesmedvék etetése nagyon sokba kerül. Drága a cirkusz felszerelése is, hisz nagyon modern gépek, trak-

met fegyverszállítmányok reményében tört ki a híres sinnfein lázadás? Egyrészt nyilvánvalóan ez a politikai reménység motoszkál a hitlerista külpolitikai mükedvelök agyában. De ha ennyire nem is sikerülne a dolog, közben a németek gazdaságilag vámját szedhetik és amint látjuk szedik is már az angol-ir antagonizmusnak. Ez a már bekövetkezett és még várható, egyre növekvő eredmény a második gyökér, amelyből az ir ügy iránti Dewall-féle és általában a német érdeklődések táplálkoznak. És olyan hévvel dolgoznak mellett ezek a németek, hogy közben megfélekednek a maguk véres, rablásal, erőszakjal fertőzött kisebbségi kéntéséről: a zsidókérdésről. A nyugati zsidók, vagyis az irek igazáért harcolnak, miközben a maguk országában Stürmer nivóján és készel-revolverrel folyik a hecc az igazi zsidók ellen, akiknek kulturális sulya minden esetben hasonlóan jelentékenyebb.

Müstoppoló specialista !!
Ruháján esett szakadást, égést, mo'gragást. művészesen beszóvi
Hirsch férfisزابو
Sir. Regina Maria II sz.
Férfiruhákat divat szerint olcsó áron készít

torok, villanyáram és gőzfűtéses-felszerelések felett kell a cirkuszoknak rendelkeznie, mert csak így tud márol holnapra lebontani, vagy felépíteni egy egész cirkusz várost.

A nagy cirkuszok máris csödbe kerültek, Sarasani most Délamerikában vendégszerel, de a közgazdasági állapotok ott is oly rosszak, hogy hétköznap ott is kong a cirkusz mézőtere az ürességtől. Krone most csak egy miniatúr kis cirkusszal dolgozik. Pedig Kronenak volt Európában a legnagyobb cirkuszfelszerelése és állatsereglete. A Gleich-cirkusz most Eóázsiában próbál szerencsét. Az Amar-cirkusz beszüntette üzemét, a többiek is az európai városok köepülétes cirkuszaiba huzódtak vissza s lemondtak a vándor-cirkuszok nagyszabásu — látványos műsorairól.

— Oh, nevens bohóc... — mondta keserűen az antwerpeni találkozó az egyik cirkusz igazgató. — Nevens bohóc, hogy a világ minél későbbben tudja meg: meghal a cirkusz-romantika, vége lesz rövidesen a nagy európai vándor-cirkuszoknak.

167 elefánt, 320 oroszlán, 97 tigris. Érdekes különben, hogy az európai vándorcirkuszok igazgatói s tulajdonosai közös konferenciát még sohasem tartottak. Így is tartottak volna, mikor ezek a vándorcirkuszok a legnagyobb ellenségek voltak egymásnak a megélhetésért folyó harcban. Azonkivül a milliósos Sarasani, Hagenbeck, Krone a maga-maga kerekelt járó cirkuszvárosában úgy élt, mint egy kiskirály. A világhábris azonban nagyon is megtizedelte a milliósos cirkusz igazgatók vagyonát. Ez a vagyon különben is a cirkuszok gyönyörű állatállományba van fektetve. Az antwerpeni cirkusz-kongresszus megállapította, hogy 167 elefánt, 320 oroszlán, 97 tigris, 80 fóká, 140 jegesmedve, 7 viziló, s rengeteg tevelölény, zebra; öszvér sorsáról van szó mikor a cirkuszigazgatók azért küzdenek hogy vállalataikat megmenthessék a végső összeomlástól. Mi lesz ezzel a rengeteg idomított vadállattal? Ki fogja gondjukat viselni, ki szerzi meg számukra a drága eledelt? Rengeteg kérdés. Az antwerpeni találkozó az cirkuszigazgatók eddig még nem tudták megoldani sulyos problémáikat. A közterhek és a közönség szegénysége ugy látszik, halálos csapást mér a nagy cirkuszvállalatokra. Előbb-utóbb nyilván mind feloszlatja üzemét, akkor pedig esténként ezer és ezer villanylámpácska nem ragyog fel majd a cirkuszok homlokzatán, nem szólal meg a nagydol és a csinnadratta tarka-barka ruháikban esillogó süveggel, lisztes arccal nem rognak elő a függöny mögü párosan és az örökké vidám clowk bohócok. És ha cirkusz végképp bezárja kapuját, akkor rengeteg ember elveszti kenyerét és rengeteg állat válik gazdátlanná.

Prága, szeptember 5. Karlsbadban a Grafia kiadást meg, amely tizenháromest tartalmaz a különböző koncentrációs táborok életéből: Konzentrationlager G. Gewissa der Welt. A világhoz intézett felhívásból Praschker zsidó gyógyászati koncentrációs táborának leírásában szerepel. Szemben az én helyemmel. Ezek tagjai voltak a nemzet: szocialista oroszok, Dimítiev, a fehérhadserg tisztje volt, a kapitány, valamikor Skoránsa. Öket éppugy, mint a Brandenburbg, a "terjesztettek". Ezek az oroszok folytonogrom-tevékenységükkel minden nagy hőstetteket lák le Ukrajnában a zsidó SS embereket zsidókat és állandóan lázítottak. Azt mondták, hogy Orosz zsidók ragadták magukhoz kegyetlenül bántak el a legszokkal, legyilkolták a zsidókat az országból. Ugyan zsidók a németekkel is és tAdolfnak" köszönhető, hogy rült nekik.

Hogyan terer hangulatot

Ilyen módon sikerült hangulatot teremteni: elke nap össze-visszaverték minthogy a sok veréstől kezei is kisebeztek, ugyh módhoz fordultak. A zsidó ték egy helyre, fel kellett sorban. Körülöttük SS-er és más vérszomjasok. Ferancsoszó és köteleességün pofozni, először jobbról ró jobbra. Jaj volt anna szatra, pofozkodott. Ez háromszoros verést kap dagadt, szemek alatt v az öregebb zsidók ájul akkor rugásokkal térített letre.

Egy félór

Esténként táncolunk német dallamokra. Mió Grányira Berlintől, a né fővárosától. A tábor eg helyezett kerékpárgyár embereknek kedvük tel zsidókat „megbá kiztes giünk volt a negyedik en picéckbe és onnan v emeletre, egyfolytában többször is, a leggyorsab tekintet nélkül korra é Ak megállott, azt az SS készítették a további fut Minthogy lengyel alá vagyok, engem emiatt Lengyel disznó! — ez állandóan és a legneh vezényeltek. Minthogy tek folyton azzaj vád jötem Németországba, a mérgegszákok készite mondtam, hogy nem hanem gyógyszerész és mérgegszákokhoz, azt fe bizonyára a tuberk tenyészték, hogy az zzen.

Mindennap számta mondjuk ezeket az igé „M. zsidók vag disznók.

M vagyunk a leg A zsidók gyujtottá A zsidók könyveib zsidókat agyon kell Minden SS-embere tünk, száz márkát De ezt a pénzt pe puccoltuk el.

Tizenhárom fejezet a német internálótáborok rémségeiből

Mi történik Berlintől egy félórnyira egy koncentrációs táborban

Prága, szeptember 5. A napokban Karlsbadban a Grafia kiadásában könyv jelent meg, amely tizenhárom hiteles közt tartalmaz a különböző német koncentrációs táborok életéből. A könyv címe: Konzentrationslager Ein Apel an Gewissa der Welt. A világ lelkiismeretéhez intézett felhívásból közöljük Roman Prachker zsidó gyógyszerésznek a brandenburgi koncentrációs táborban elvezetett kínzásainak leírását.

"Szemben az én helyemmel két orosz akott. Ezek tagjai voltak a „Rond” című nemzeti szocialista orosz pártnak. Az egyik, Dimitriev, a fehérorosz Kolcsag hadsereg tisztje volt, a másik kozák kapitány, valamikor Skoropadski adjuvánsa. Őket éppúgy, mint engem, azért vittek Brandenburgba, mert állítólag „remhíreket” terjesztettek.

Ezek az oroszok folyton dicsékedtek pogrom-tevékenységükkel. Elmondották minden nagy hőstetteiket, hogyan gyilkolták le Ukrajnában a zsidókat. Felhívták az SS embereket zsidóellenes röpiratokkal és állandóan lázítottak a zsidók ellen. Azt mondták, hogy Oroszországban a zsidók ragadták magukhoz a hatalmat, kegyetlenül bántak el a legnemesebb oroszokkal, gyilkolták vagy kizavarták őket az országból. Ugyanezt akarták a zsidók a németekkel is és tisztára a „nagy Adolfnak” köszönhető, hogy ez nem sikerült nekik.

Hogyan teremtene pogromhangulatot

Ilyen módon sikerült nekik pogromhangulatot teremteni ellenünk. Minden nap össze-visszaverték a zsidókat és minthogy a sok veréstől az SS-emberek kezét is kisebeztek, úgyhogy más kínzási módhoz fordultak. A zsidókat összetarták egy helyre, fel kellett állniuk két sorban. Körülöttük SS-emberek, oroszok és más vérszomjasok. Felhangzott a parancsszó és köteleességünk volt egymást pofozni, először jobbról balra, majd balról jobbra. Jaj volt annak, aki csak látszólag pofozkodott. Ez kétszeres vagy háromszoros verést kapott. Arcunk feldagadt, szemünk alatt véraláfutások. Ha az öregebb zsidók ajultak fetrengtek, akkor rugásokkal tértették őket eszméletre.

Egy félórnyira Berlintől

Esténként táncolnunk kellett orosz és német dallamokra. Mindez két és fél órnyira Berlintől, a német köztársaság fővárosától. A tábor egy üzemben kívül helyezett kerékpárgyárban volt. Az SS-embereknek kedvük telt abban is, hogy a zsidókat „megbirkáztassák”. Köteleességünk volt a negyedik emeletről lefutni a pincékbe és onnan vissza a negyedik emeletre, egyfolytában huszszor, sőt többször is, a leggyorsabb hecctempóban, tekintet nélkül korra és testi állapotra. Akik megállott, azt az SS-emberek veréssel készítették a további futásra.

Mint hogy lengyel alattvaló voltam és vagyok, engem emiatt külön is kintartak. Lengyel dísznő! — ezzel aposztrófiákkal állandóan és a legnehezebb munkához vezényelték. Minthogy kémikusnak ismeretek, folyton azzal vádolták, hogy azért jöttem Németországba, hogy megintuljam a mérgezőgázok készítését. Amikor azt mondtam, hogy nem vagyok kémikus, hanem gyógyszerész és semmi közöm a mérgezőgázokhoz, azt felelték, hogy akkor bizonyára a tuberkulózis-bacillusokat tenyészték, hogy az árjaikat megfertőzzem.

Mindennap számtalanszor el kellett mondjuk ezeket az igéket:

„M. zsidók vagyunk a legnagyobb dísznők.

M. vagyunk a legnagyobb népesalók.

A zsidók gyújtották fel a Reichstagot

A zsidók könyveiben áll, hogy a nem-zsidókat agyon kell ütni.

Minden SS-emberért, akit agyonütöttek, száz márkát kaptunk.

De ezt a pénzt pezsgőben és borban puccoltuk el.

Ellenben a szegény népek szenvednie kellett.

Megtörtént egy pénteki napon, hogy a zsidókat az udvarra vezényelték. Felfegyverzett SS-emberek gyors munkára unaszoltak, hogy tudniük szedjük össze a heverő szalmát. Amikor lehajoltunk, akkor nekünk estek és agyba-főbe vertek bennünket. A hátamon egy seprőnyelet törték széjjel. Ezután bevitték a kórházba, ahol nem figyelt senkisek bennünket és itt folytatódott a kínzás. 1933 október közepén volt ez és akkor már hidegek jártak. Le kellett vetkőzni meztelenre és ugránoznunk kellett a bestiális

emberek mulattatására. Én kétszer összeestem. Első alkalommal az ütések még felébresztettek, másodsor azonban két bajonetszurástól úgy megsérültem, hogy végül két társam bevitt a kórházba, ahol hosszú ideig kezeltek.

Hány embert mészároltak le júniusban?

A Manchester Guardiannak a németországi helyzetéről közölt cikksorozata, legutóbbi fejezetében a június 30-án történt tömegmészárlásokkal foglalkozik. Míg a berlini vértürdőt Göring irányította, Hit-

ler Münchenben személyesen vezette a kivégzéseket.

A kancellár a Reichstagon tartott beszédében 77 kivégzésről beszélt, a Manchester Guardian azonban megállapítja, hogy a kancellár hazudott. Június 30-án és július 1-én Németországban nem 77, hanem 282 kivégzés történt. Csak Münchenben 137 embert mészároltak le.

Göring parancsára Berlintben 74, Breslauban 54, Stuttgartban 8, Drezdában 3, Magdeburgban 2, Stargartban, Geiwitzban, Liegnitzben és Briegben egy-egy embert mészároltak le.

Egyedül a Gross-Lichterfeldi kadétskólában 60—70 személyt lőttek le.

A kivégzési osztagokat kizárólag Hitler személyes híveiből állították össze. A töltenytáborban 4 éles és 3 vak töltést tettek, úgyhogy a katonák nem tudhatták, melyik go'ly kit ölt meg. Az embereket nyolcasával vezették elő és végezték ki. A vezényszó így hangzott: A vezér parancsoltja! Heil Hitler! Tűz!

Tatarescu kihallgatása Sándor szerb királynál

Folytatja tárgyalásait a román miniszterelnök

BELGRÁD, szeptember 5. Tegnap délután Tatarescu miniszterelnök az uralkodónál jelent meg kihallgatáson, aki 1 óráig tartotta magánál és a Fehér Sas nagyeresztjét adományozta a miniszterelnöknek.

Este Uzonovics miniszterelnök adott dinert a Jockey Klub termeiben Tatarescu tiszteletére. Miután azonban a jugoszláv miniszterelnöknek családi gyászja van, Koics földművelésügyi miniszter képviselte őt. A fogadás alkalmával, amelyen egyébként megjelentek a jugoszláv közelet kiemelkedő személyiségei a politikusokkal együtt, Koics miniszter tőszót mondott, melyben áltette öfefségét, II. Károly királyt, a román nemzetnek fejlődését

és Tatarescunak személyében boldogságot kívánt. Tatarescu így válaszolt:

— Teljes szívemből köszönöm a királyi kormányzatnak azt a baráti fogadtatást amelyben jugoszláv földre való érkezésem óta részesítenek. Köszönöm önnek is személyesen irántam nyilváníttott érzelmeit. A román és jugoszláv népek barátsága megingathatatlan szövetséggé kovácsolva ma egyike a béke és az európai rend állandó erőideinek. Örülök, hogy még egyszer alkalmam van ezt a barátságot megerősíteni és emelem poharamat öfefsége, Sándor király és fenséges dinasztiaja egészségére, valamint a jugoszláv nép jólétére és dicsőségére.

URANIA MOZGÓ
Általános közkirovatra:
VAGYAK RITMUSA
rendkívül elegáns rendezésű film, csodás revüvel, főszerpekben:
JOAN CRAWFORD, CLARK GABLE, FRANCHOT TONE,
Műsoron kívül a legujabb színes Silly Simphonie.

Hitler birodalmi vezér bevonul a berlini elnöki palotába

Nagyszabású diplomáciai fogadtatást készítenek elő

BERLÍN, szeptember 5. Az elnöki palotában, amely Hindenburg tábor-nagy halála óta teljes gyászban volt, nagy ünnepségre készülődnek. Jövő héten lejár a hathetes gyász s Hitler kancellár bevonul a palotába, hogy mint a birodalom új vezére fogadjon a diplomáciai testület tagjait. A fogadtatáson valamennyi Berlintben székelő diplomata részvesz. A ceremónia ugyanaz lesz, mint volt a diplomáciai testület tagjainak hagyományos újévi fogadtatása alkalmából. Az elnöki pa-

lota udvarán katonai díszszázad helyezkedik el s minden egyes érkező diplomatát tisztelegéssel fogad. Az egyes külföldi képviselők vezetői félkörben sorakoznak fel az elnöki palota fogadótermében, rangjuk és megbízólevelük dátuma szerint. Hitler kancellárt, mint a birodalom új vezérét a diplomáciai testület doyenje üdvözli és szerencsét kíván neki új hivatalához. A fogadtatásnál, amelyet jövő szerdán, szeptember 12-én tartanak meg, Neurath báró birodalmi külügyminiszter is résztvesz.

A Banca Nationala eladja ezüstállományát és gépeket vesz az aranytermelés fokozására

Szó sem lehet az ezüstvaluta bevezetéséről Romániában

BUCURESTI-BUKAREST szeptember 5. Amióta az amerikai Egyesült Államok az arany mellett áttért a részleges ezüstfedezetre is, az egész világon megszilárdult az ezüst piaci helyzete, annál is inkább, mert olyan hírek kerültek forgalomba, hogy több más állam követni fogja az Unió példáját. Egyedül nálunk nem voltak semmiféle kihatással az ezüstpiacra ezek az események miután Romániában az

ezüstkereskedelem monopolizálva van és az ezüst kivitele is tilos és így az ország egész ezüsttermelését a Banca Nationala veszi át. A jegybank viszont leszállította az ezüst átvételi árat amikor külföldön mindenütt megdrágult az ezüst.

Ennek ellenére éppen abból a tényből, hogy a Banca Nationala kizárólagosságot biztosított magának az ezüsttermelés átvételére, pénzügyi és gazda-

sági körök azt a következtetést vonták le, hogy a fennálló devizanyomásra és más pénzügytechnikai okokra való tekintettel Románia is gondol az ezüst segédvaluta bevezetésére. Ezt a feltevést látszott igazolni az ezüsttermelés erős fellendülése is. Öt évvel ezelőtt Románia évi ezüsttermelése még csak 2822 kilót tett ki, míg 1933-ban már 7234 kiló ezüstöt bányásztak az országban, amely közel 10 millió lej értéket képvisel. Az utolsó öt év alatt összesen 24.214 kiló ezüstöt termeltek az országban, de a Banca Nationala ezenkívül is igen nagy ezüstkészlettel rendelkezik, úgy az előző években kibányászott mennyiségek, valamint a háboru előtti forgalomban volt és közben bevont ezüstpénzek révén.

Miután a román valutatörvény nem engedi meg csak az arannyal, vagy aranydevizával való valutafedeztetet, egyes gazdasági körökben állandóan igyekeztek befolyást gyakorolni az intéző körökre, hogy a valutatörvény megváltoztatásával a Banca Nationala használja fel jelentős ezüstkészletét a lej fedezetének részbeni biztosítására. Amikor azonban a jegybank vezetősége és a felelős tényezők következetesen ellenállottak ezeknek a sugalmazásoknak, viszont a devizaszolgáltatás egyre nagyobb akadályokba ütközött, azt az eszmét vetették fel, hogy kihasználva a nemzetközi piacon mutatkozó konjunktúrát, a Banca Nationala adja el külföldön az ezüstkészletét és így szaporítsa meg devizaállományát.

A jelek szerint azonban a Banca Nationala ezt a tervet nem hajlandó elfogadni és egészen más céljai vannak a tekintélyes ezüstállomány felhasználásáért illetően. Megbízható hírek szerint a jegybank komolyan foglalkozik a birtokában levő ezüst eladásának a gondolatával, de az esetleges eladásból származó összegeket az aranytermelés fokozására kívánja fordítani. Miután az állami aranybányászat koncesszionálására vonatkozó tárgyalások az eddigi jelek szerint nem vezettek eredményre, a Banca Nationala kénytelen a saját pénzügyi erejéből tovább folytatni az aranytermelés fokozására kidolgozott nagyszabású program megvalósítását. A jegybank vezető köreiben úgy tervezik, hogy az állami bányákat további új bányagépekkel és aranykiválasztó berendezésekkel fogják felszerelni és ezeknek az árat ezüsttel fogja a román állam kifizetni.

Az ezüstállomány eladásával tehát egyrészt az aranytermelés fokozását célozza, másrészt pedig gyökeresen eljött venné minden kombinációnak, amely az ezüstvaluta bevezetésére gondol Romániában.

— Veszedelmes kémiszervezetet lepleztek le Konstanában. Bukarestből jelentik: Hosszas nyomozás után a konstancai szigurancaának sikerült letartóztatnia egy veszedelmes kémiszervezetet. A szervezet két tagját, akik egy román hajóval érkeztek, a kikötőben tartóztatták le, míg a városban szintén kettőt fogtak el közülük. A kémeket, akiknél fontos okmányokat találtak, Bukarestbe szállították. Némik vannak közöttük.

...rszállítmányok reményében...
...ires sinnfein lázadás? Egy...
...anvaioan ez a politikai re...
...otoszkál a hitlerista kilpo...
...edvelők agyában. De ha eny...
...s sikerülne a dolog, közben...
...gazdaságilag vámját szed...
...int látjuk szedik is már az...
...tagonizmusnak. Ez a már...
...ett és még várható, egyre...
...edmény a második gyöker...
...ir ügy iránti Dewall-féle...
...a német érdeklődések táp...
...és olyan hévvel dolgoznak...
...irnak és érvelnek az írek...
...a németek, hogy közben...
...nek a maguk véres, rablás...
...kal fertőzött kisebbségi kér...
...sidőkérdésről. A nyugati...
...is az írek igazáért harcol...
...en a maguk országában a...
...óján és késsej-revolverrel...
...e az igazi zsidók ellen...
...turális sulya minden eset...
...atatiánul jelentékenyebb...
(g. s.)

Oppoló specialista!!
...esett szakadás...
...mo'grágási műve...
...beszövi

Ch férfiszabó
...eina Maria II sz...
...hákat divat szerint...
...só áron készít

...ram és gőzfűtéses-felszere...
...ell a cirkuszok rendelkez...
...és így tud máról holnapra...
...felépíteni egy egész cir...

...usok máris esődbe kerül...
...moszt Délamerikában ven...
...a közgazdasági állapotok...
...ak, hogy hétköznap ott is...
...a nézőtere az ürességtől...
...sak egy miniatűr kis cir...
...ik. Pedig Kronenak volt...
...egnagyobb cirkuszfelszere...
...neglete. A Gleich-cirkusz...
...ban próbál szerencsét. Az...
...beszűntette üzemét. A töb...
...pai városok köepületes em...
...tak vissza s lemondtak...
...szok nagyszabású — látvá...
...él.

...s bohóc... — mondta ke...
...erpeni találkozóan az egyik...
... — Nevecs bohóc, hogy...
...ésőbb tudja meg: meg...
...omantika, vége lesz rövi...
...európai vándor-cirkuszok

...ánt, 320 oroszán, 97 tigris...
...ben, hogy az európai vánd...
...azgatói s tulajdonosai kö...
...ak még sohasem tartottak...
...ak volna, mikor ezek a...
...a legnagyobb ellensége...
...a megelhetésért folyó...
...vül a milliósos Sarasin...
...ne a maga-maga kerek...
...sában úgy élt, mint egy...
...világkrisis azonban na...
...telte a milliósos cirkusz...
...nát. Ez a vágyon kívül...
...ok gyönyörű állatáll...
...tektetve. Az antwerpen...
...zus megállapította, hogy...
...roszán, 97 tigris, 80 fok...
...t vizelő, s rengeteg tevé...
...szvér sorsáról van szó...
...zgatók azért küzdenek...
...at megmenthessék a vég...
...Mi lesz ezzel a rengeles...
...ttal? Ki fogja gondju...
...rzi meg számukra a dr...
...eteg kérdés. Az antwer...
...cirkuszigazgatók eddigi...
...megoldani súlyos prób...
...rhek és a közönség sze...
...zik, halálos csapást mé...
...állatokra. Előbb-utóbb...
...szlatja üzemét, akkor...
...ez és ezer villanylámp...
...ng fel majd a cirkusz...
...szólal meg a nagydo...
...tarka-barka ruhákban...
...hisztes arccal nem ro...
...göny mögöl párosan le...
...lowk bohócok. És ha...
...bezárná kapuját, akkor...
...veszti kenyerét és re...
...szadátlaná.

OLLA
GUMMI
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SPORT

Kisebbségmentes ligaküzdelem a Károly Kupáért

A Consiliul Federal ülésének fontosabb határozatai

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A Consiliul Federal szombat esti ülésén, az ismeretes TAC—Romania döntően kivül számos olyan határozatot hozott, melyek hatalmas változást vannak hivatva Románia labdarugóéletében eszközölni. A Consiliul Federal este 9-től reggel 7-ig tartó ülésének fontosabb határozatai a következők:

Az igazolási szabályzat kiegészítéseképpen a tanács kimondta, hogy a szabályszerűen kitért játékosok Model C igazolójáppát 10 napon belül a labdarugókerület köteles a központ rendelkezésére bocsátani. Abban az esetben, ha a játékos előbbi gyesülete nem adná ki kártyáját, az illető enélkül is leigazolható, míg az egyesület 1000 lej büntetésben részesül.

Tizennyolc évesnél fiatalabb játékosok csak barátságos megállapodás alapján lehet átigazolni.

A „Cupa Regele Carol II” mérkőzéseit a Biroul Federal rendezi és abban csak román nemzetiségű, legalább egy év óta igazolt játékos játszhat. A döntő két forduló szeptember 16-án játszódik Bukarestben.

A Román Kupa döntője mindenkor a fővárosban és semleges pályán játszandó le.

A Nemzeti Bajnokságot illetően a tanács kimondta, hogy az egyesületek egymásközött nem cserélhetik ki a kisorsolt várost, illetve a pályát.

A Nemzeti Bajnokság B. csoportjának III. alcsoportja a következő egyesületek ből tevődik össze: Olimpia CFR Szatmár, Tricolor Nagyvárad, Phoenix Nagyvárad, Törekvés Nagyvárad, Romania Kolozsvár vagy Keramia Beszterce, CFR Kolozsvár.

A B. csoport működésére az első liga szabályai érvényesek. Abban az esetben, ha valamely bajnoki mérkőzés eső vagy egyéb akadály miatt félbemarad, a mérkőzésből elmaradt idő másnap lejátszandó. Az elmaradt részt ugyanazon bíró kell vezesse, aki a megkezdett mérkőzést vezette. Ha azonban a megkezdett mérkőzés bírja akadályozva lenne másnap a mérkőzés vezetésében, úgy a csapatok vezetőinek bevonásával a helyszínen kell bírót választani, akinek személyét a központi bíróbizottság erősíti meg.

A Nemzeti Bajnokságban szereplő egyesületek nem játszhatnak barátságos mérkőzést azon napon, amelyen székelyükön bajnoki mérkőzés van. (Pl. ha a NAC-nak bajnoki mérkőzése van Nagyváradon, a Crisana ugyanazon nap oda haza nem játszhat barátságos mérkőzést).

A Consiliul Federal végül tíz-tízezer lej segélyt szavazott meg Ale Popescu és Sepi II játékosoknak.

A Consiliul Federal legközelebbi ülését szeptember 23-án tartja.

Gloria CFR—Universitatea mérkőzéssel indul a kolozsvári labdarugó szezon

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Kolozsvár labdarugószekciónak nyitánya vasárnap lesz, amikor is a Nemzeti Bajnokság során az Universitatea az aradi Gloria CFR-t látja vendégül. A mérkőzésnek a szokásos premier hangulaton kívül az ad érdekességet, hogy ezuttal lép először pályára az egyetem csapat néhány új szerzeménye, akik pár hét óta Ekhard edző keze alatt kemény tréningben vannak. Kiszivárgott hírek szerint az egyetemi csapatban bőségesen vannak jó játékosok ugyanarra, hogy bajos lesz a sok játékos közül a jobbakat összeválogatni a vasárnapi meccsre. A csapat valószínű összeállítás a Gloria CFR ellen ez lesz: Seps, Iancovici—Borgia, Stefanescu—Gain—Ghilezan, Sarbu—Orza—Jonas—Surlasju—Baciu. Ez a felállítás azonban csak arra az esetre szól, amennyiben nem sikerül az igazolás alatt levő új játékosok ügyét vasárnapig rendezni.

A Román Kupa döntője szeptember 30-án lesz Bukarestben. Ez a kupabizottság végleges döntése.

KÖZGAZDASÁG

A román gyümölcsexport legközelebbi jövője

A román gyümölcsfermes külföldi elhelyezésének lehetőségeit tanulmányozta külföldön Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter

BUCURESTI-BUKAREST szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter többheti távollét után visszatért Lengyelországi, németországi, svédországi és ausztriai utjáról, ahol a román gyümölcsfermes elhelyezésének lehetőségeit tanulmányozta.

Az alminiszter tegnap fogadta a saját képviselőit akiknek külföldi útja eredményeiről nyilatkozott. A miniszter tanulmányútjának ismertetésében elmondta, hogy első külföldi tapasztalatai szerint minden külföldi államnak, amely gyümölcs és főleg szőlő-exporttal foglalkozik, van egy jól organizált exportszervezete. Romániában azonban ez teljesen ismeretlen. Amennyiben Romániában is létezne egy ilyen szervezet mely az összes exportőrök ajánlatait összefoglalva, idejében tárgyalásba lépne a külföldi, gyümölcsöt importáló államok érdekelt köreivel, az ország is elég szép gyümölcs-kivitel tudna magának biztosítani.

Az alminiszter elmondta továbbá

azt is, hogy a kormány megtett minden intézkedést arravonatkozólag, hogy a külföldi importőrök kívánságának mindenben eleget tegyünk. A hét végén a földművelésügyi minisztérium egy állandó delegátust küld Varsóba, aki ott marad egészen a gyümölcsexport szezon végéig és a behoza tal működése körülötti hibákat fogja tanulmányozni, helyes intézkedések fogantatásáig véget. Varsóban — folytatta Manolescu-Strunga — egy gyümölcs „áruház” fog működni, ahol az összes román exportgyümölcsök korlátlan mennyiségben lesznek kaphatók. Később elkészítjük a lengyelországi borkivitel is.

Gdynia kikötőben egy román-lengyel felülvizsgálási hivatalt állítanak fel, amelyik a németországi és danzigi tranzitexportot fogja lebonyolítani.

Exportra egyelőre 400 vagon szőlő vár és korlátlan mennyiségű alma és körte. Németország 750 vagon almára adott kontingenst, kéthónapi leszállítási terminusra, melynek vámtarifáját

PHAROS KÖNYVEK

LIGETI SÁNDOR:

A BÜVÖS ERSZÉNÝ

Megjelenik október 1-én!

Világárka, csodásan borotvál. Készülékben. Angro főlerakat: WOSTIVAN Satumare, Str. Petru Rares

7 márkáról 2 márkára szállították a németországi gyümölcsipar. A hódításánál azonban az ország nagy keveset fog nyerni, sőt, lehetséges hogy ez az exportmérleg veszteség fog zárulni. Ezt az engedményt azonban meg kellett tenni mert Németország piacait eddig kizárólag csak Magyarország és Bulgária látták el.

Hosszas tárgyalások után sikerült az osztrák piacot is megfelelő kontingenst kapunk. Jelenleg 4000 mázsólót és ugyanennyi almát és körte szállíthatunk Ausztriába. A szilvát azonban lehet Ausztriába exportálni.

Svédországban — folytatta ismertetést Manolescu-Strunga miniszter — nincsenek behozatali megszorítások. A malmői román követ képviseli Románia svédországi gabonakivitelét. A kormány majd utasítani fogja az exportőröket, hogy a követhoz forduljanak kiviteli ajánlataikkal.

Általában fejezte be ismertetését Manolescu-Strunga, a kivitel kiállítását nem túl jók, a külföldi tanulmányozás azonban minden esetre eredményt hozhat és feloldja a gyümölcsipar portot.

Szeptember huszadikáig lehet a kiviteli diszpozíciókat megszerezni az október elsejére kitűzött kompenzációkhoz

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala kompenzációja tegnap délután Gr. Dumbrăvescu kormányzó elnökletével értekezlet tartott, ahol a kormány gazdasági bizottságának legutóbbi határozataival foglalkozott a kivitelre vonatkozólag.

Az értekezlet a késő estj órákban ért véget, amikor a kormányzó a következő kommunikét adta ki:

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy azon kompenzációk végrehajtásaképpen melyeket a kormány gazdasági bizottságának határozata szerint 1934 október 1-én tűztek ki, a kiviteli diszpozíciókat csak szeptember 20-ig lehet megszerezni.

E határidő után csak azokra az árukra adnak kivitel engedélyt, melyek behozhatóság szeptember 20. előtt be lett raktározva.

Bűjtöt rendelt el mára az ortodox hitközség rabbisága. A kolozsvári ortodox rabbi felhívást adott ki, amely szerint a Cezdin, a Szelichosz napok ötödikét, azaz a mai csütörtöki napra általános bűjtöt rendelt el, kötelezve minden a 18-ik életévet betöltött férfi és nőnemű személyt, hogy e napon délutáni 1 óráig bűjtöljön. Azok, akik bármi okból nem bűjtölhetnek, jogosultak a bűjtöt a Szináj Talmudtíroh Egyesület javára 18 lej összegű adománnyal megváltani. A megváltási összeg befizethető: A hitközségi irodában, str. Dubalarilor 1. sz. a., a Chevra Kadisa irodában, str. Londrei 9. sz. a., valamint az imaházak gondnokainál, akik a befizetett összegről megfelelő blokkot tartóznak adni. Az a temérdek veszély, amely a zsidóságot minden oldalról fenyegeti, szolgáljon buzdításul minden egyes hittestvérünknek az Istenhez és tanához való őszinte visszatérésre és a vallásérvélelési életmód jobbítására, különösen a zsidó családi élet tisztasága és gyermeknevelés terén.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Előfizető Satu-Mare, Hamillon, kiadja Sámuel Jenő Cluj, sanatoriu Park.

Coroiu fenyve

Bukaresti t

Bucuresti-B. Uj Kelet tud. jelent meg ma a lap egyik szerencés halmeg Copalau yu nagybátyja és bandája. Egy negyed a fegyveres beszégetéstrel. Az alábbi jelentkező olvast:

„Pechemre keztem meg roiu és bandájban. Kéne óól, együtt családjal és nyian lefeküdt anikor láрма ké:

— Nyissátok egy férfias, er Nagybatyám fejszét és az tunk. Azt hittem, nek bejött megismételte a — Nyissátok meggyilkolom vagyok!

Ezután néhány keztek sírni. N mátol, segítség hány pillanat dördült el és szobába, ahol g Kénytelenek

Elsőnek Coroiu zében revolvert Utána még két korommal volt resen.

— Fel a kez roiu, majd cink rancsó'ta, hogy és gyűjték meg világitoták és fözettem az arco félemtől, vagy pontosan meg azonban nagyon tartották reszket.

— Miért nem az ajtót? — ké — Hát — mor maga is, hogy ne, hogy valóban tónkon. Anyi nevében...

— Jó, jó, de ma adtam?

Ez a ripszt alóban én sem koljam habozás esületszavát” adt

De Coroiu me átkutatta a házat géj és egy zsák amit értékesbne az volt a feladat getve bennünket.

— Hová való v Coroiu.

— Bukaresti.

— Mi a mestere

— Tisztviselő.

— Oldjátok fel soknak.

Mig ez tartott, vetett rám, amolvastam ki. Így férköztem. Miután nagybátyámat, pénz erejéig, az reken kívül, Coroiu ban pálinkás üve három kortyra kiszeretremelőt és „bajtársainak”.

— Ti csunyak,

a háboruban? Feg

tek a parancsnak.

ta nagybátyám kö

cigarettaival kinál

Coroiu egyik áldozata revolveres fenyegetés közben intervjut kapott a banditavezértől

Bukaresti tisztviselő érdekes kalandja a vidéken. Izgalmas negyedóra a banditavezér társaságában

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) Rendkívül érdekes cikk jelent meg ma a Dimineatában, és pedig a lap egyik olvasójának tollából. Ez a szerencsés halandó éppen akkor látogatta meg Copălău községben Albert David nevű nagybátyját, amikor Coroiu bandita és bandája tiszteletét tette a lakásban. Egy negyed óráig állt szemtől szemben a fegyveres banditákkal, közben érdekes beszélgetést folytatva Coroiuval, a vezérrel. Az alábbiakban írja le az álmév alatt jelentkező olvasó az idegfeszítő beszélgetést:

Két fejszével az ajtó mögött
„Pechemre néhány órával azelőtt érkeztem meg nagybátyámhoz, hogy Coroiu és bandája tiszteletét tette a lakásban. Kilenc órákor érkeztem Bukarestből, együtt vacsoráztam a nagybátyám családjával és este 11 órákor mindannyian lefeküdtünk. Eppen elszundítottam, amikor láрма és lövések ébresztettek fel. — Nyissátok ki! — hallzott kívülről egy férfias, erőteljes hang.

Nagybátyámmal együtt vettünk két fejszét és az előszoba ajtaja mögé álltunk. Azt hittük ugyanis, hogy ott fogunk bejönni a banditák. A férfihang megismételte a felszólítást.

— Nyissátok ki az ajtót, mert ha nem, meggyilkolom a gyerekeket. Én Coroiu vagyok!
Ezután néhány puskalövést hallottunk. Az alvó gyermekek felriadtak és elkezdték sírni. Nagynénem, rémülten a lármától, segítségért kezdett kiabálni. Néhány pillanat múlva még egy-két lövés dördült el és több golyó süvített be a szobába, ahol gyermekek aludtak.

Kénytelenek voltunk kinyitni az ajtót. Coroiu munkaközben
Elsőnek Coroiu lépett be, az egyik kezében revolverrel, a másikban lámpával. Utána még két bandita jött, az areuk korommal volt bekenve, szintén fegyveresen.

— Fel a kezekkel! — fenyegetett Coroiu, majd cinkosaihoz fordulva megparancsolta, hogy kössenek meg bennünket és gyújtsák meg a lámpát. A szobát kivilágították és így jól meg tudtuk különböztetni az areokat. Coroiu reszkettett. A félelemtől, vagy a dühtől — nem tudnám pontosan megmondani. A másik kettő azonban nagyon fel volt indulva. Alig tartották reszkető kezeikben a fegyvereket.

— Miért nem nyitottátok ki azonnal az ajtót? — kérdezte szigorúan Coroiu.
— Hát — mondtam neki — megértheti maga is, hogy nem voltunk biztosak benne, hogy valóban Coroiu kopogtat az ajtónkon. Annyi rablás történik a maga nevében...

— Jó, jó, de amikor a becsületiszavamat adtam?
Ez a röpöszt váratlanul ért minket. Alóban én sem értettem, hogyan indokoljam habozásomat, amikor Coroiu „becsületiszavát” adta.

De Coroiu nem várt választ, hanem átkutatta a házat, az üzlet raktárhelyiségét és egy zsákba beletömött mindent, amit értékesebbnek hitt. Cinkosainak csak az volt a feladatuk, hogy halállal fenyegetve bennünket, résen legyenek.

— Hová való vagy? — kérdezte tőlem Coroiu.
— Bukaresti.
— Mi a mesterséged?
— Tisztviselő.
— Oldjátok fel! — mondotta a cinkosoknak.

A bandita kegyeiben
Mig ez tartott, Coroiu olyan pillantást vetett rám, amelyből őszinte szimpátiát olvastam ki. Így hát Coroiu kegyeibe ferkőztem. Miután kirabolgt engem és nagybátyámat, mintegy huszezer készpénz erejéig, az üzlet áruin és az ékszeren kívül, Coroiu a büffé egyik sarkában pálinkás üveget fedezett fel. Kéthárom kortyra kiitta és hirtelen nagyon szeretetreméltó és jókedvű lett. Odaszólt „bajtársainak”:

— Ti eszúnyák, miért álltok úgy, mint a háboruban? Fegyvert lábhoz!
A banditák katonásan engedelmessé váltak a parancsnak. Ezután Coroiu kioldotta nagybátyám köteleit is és jókedvűen cigarettával kínálta meg bennünket. Az-

tán hozám fordult mint bukaresti és jól-informált emberhez és megkérdezte:
— Mit irnak rólam a bukaresti lapok?
— Egész oldalakat irnak tele a maga tetteiről „Coroiu ur”.

Coroiu kényelmesen elhelyezkedett egy fotólyban és nagyon meg volt elégedve. Alighanem most címezték először „urnak”. Egyre nagyobb szimpátiával nézgetett. Még egy bók — gondoltam — és készre csináltam.
— Olyan nagy a krízis Bukarestben is?

— Bizony olyan, Coroiu ur.
A banditavezér és a gazdasági krízis

Coroiu-nak megnyitott a beszélőkéje.
— Hallatlan ez a krízis! Gazdag parasztnál török be és száz lejt sem talállok a házukban. Legfeljebb ha kereskedők néh talállok néhány ezer lejt. Látja ezt az esetet is. A maga nagybácsijáról azt hallottam, hogy nagyon gazdag. Üres kezzei mentünk volna, hogyha nem segít meg az Isten és nem hozza nekem magát ma éjszaka Copălăura.

— Tudja, hogy amikor átjöttem Hărău falun, összetévesztettek magával.
— Ne beszéljen a hărăui rendőrségről, mert nevethekem van. A megye egész csndőrsége nagyon gyenge. Látssa, ezeket hamarosan el fogják fogni, de engem soha! És azonkívül, becsületisza-vamra mondom, hogy nagyon rendes ember vagyok és nem érdemlem meg, hogy elfogjanak. Én nem ölök embereket. Hogy is gondolja maga, hogy van valaki, aki

GYURI:
A mostani takarításhoz csakis:
Schmoll
parkett és butorparciát vegyél.

KATI:
E már természetes, parkelemen étkezetsz, míg a szekrényem úgy ragyog, hogy meg is borotválkozhatsz benne.
A Schmoll
mégis a legjobb.

belém merne löni?!
— A kellő pillantban tettem fel a kérdést:

— Hátha olyan nagyon rendes ember, miért folytatja ezt a mesterséget?

Az állam a bünös...
— Az állam a bünös benne, hogy bandita lettem. Bár ez a mesterség egyáltalában nem tetszik nekem, kénytelen vagyok folytatni a körülmények miatt. Ha az állam kegyelmet adna nekem, én is rendes ember lennék, mint a többiek.

— De hát akkor miért nem nyujt be egy kérelmet ilyen irányban?
— Benyujtottam, de úgy látszik, senki sem véd az én ügyemet. Mit is mondanak a bukaresti bojárak? Közönséges bandita... Egy nap elfogjuk és lelőjük. Hát bizony csalódní fognak.

Coroiu gondolkodóba esik. Megfigyelem lelki vívódását. A nyugalma erőszakolt. Nagyon rendes vonása vannak, tiszta arca kissé telk, mégis a rémület kifejezése ül rajta. Mosolyogni akar és látható lesz jóllapota, szép fogsora. Kezei uriember módjára tisztán vannak tartva. Kakaszínű ruhája van, sportnadrággal és sportharisnyaival. Gumisapkát és talpot

visel, valószínűleg óvintézkedésből, hogy ne csináljon éjjel nagy zajt. Valódi módova dialektusban beszél és általában igen jó benyomást tesz. Ha nem tartana állandóan revolvert a kezében, még szimpátiussnak is mondanám. Kemény férfi. Mondják is róla, hogy nagyon szeretik a nők és ő nagylelkű is velük szemben.

Priznic az ájult asszonynak
Coroiu sétál a szobában és észreveszi az ablakokon a lyukakat, amelyeket a lövések okoztak. Baráti hangon szólal meg:
— Miért nem nyitották ki azonnal? A golyók meg is ölhették volna magukat. Azt hiszik, hogy jólesett volna nekem?
Ezután megpillantotta ájultan fekvő nagynénemet. Előszedett egy törülközőt, vízbe mártotta és galléros mozdulattal nagyném homlokára tette.

— Erős emócióknál jót tesz a priznic. De ekkor újra megváltozott a tónus.
— Fel a kezekkel! — kiáltotta.
A két bandita vette a zsákot és hátálra mentek kifelé.
— Két órán keresztül nem szóltok senkinek semmit! Isten segítsen meg benneteket!
És eltűntek az éjszakában.

Gyermekeink ruháját olcsón, szépen leesti, tisztítja

CZINK CLUJ

Négymilliárd lej készpénzt sikkasztottak el öt év alatt

Ezek csak leleplezett sikkasztások

BUCURESTI-BUKAREST szeptember 5. A igazságügyminisztériumban működő statisztikai hivatal kimutatást készített az utóbbi öt évben elsikkasztott készpénzekről. A sok tanulságos és érdekes adat között legpéldásabb a végösszeg.

A hivatalos kimutatás szerint öt év alatt az állami pénzek különböző rangú és rendű kezelői 4 milliárd lejtől szabadjutottak meg az államkincstárt.

Ez az óriási összeg így oszlik meg a minisztériumok szerint: pénzügyminisztérium 32, közlekedésügyi minisztérium 20, belügyminisztérium 18, hadügyminisztérium 12, a többi minisztériumok 18 százalék.

Ezek természetesen mind leleplezett sikkasztások. Hol vannak azok, amelyekről az ügyességnek halvány fogalma sincs?

A költségvetési hiány jelenleg 3 milliárd lejre tehető. Ha tehát megvolna az elsikkasztott pénz, játszva lehetne helyreállítani a költségvetési egyensúlyt s még egy milliárd lej fölösleg is maradna.

Nem csoda, hogy az adófizető polgár gyakran kérde: hová tűnnek el a pénzek? Az igazságügyminisztérium statisztikai hivatala ime pontos válasszal szolgál.

Belefeküdt a halott ágyába és a maga javára végrendekezett

Az utolsó idők legzseniálisabb családja. Hét év után leplezték le a „boldog” örököszt

Varsó, szeptember 5. A végrendeleti család kivételesen gonosz esetét leplezték most le hét év után Lengyelországban és pedig egy cselédleánynak halálos ágyán tett vallomása alapján. Kelet Lengyelország egy községében, Világban, 1927-ben meghalt egy gazdag agglégény aki tanyáját s egyéb tulajdonát fivérére hagyományozta. Mindenki tudta, hogy a két fivér több mint husz éve ellenségeskedésben élt, de mint-hogy a végrendeletet megbízható módon közjegyző vette fel, az örökléssel szemben senki sem támasztott kételyt. Elhitte, hogy a halott végső akarata a

föltámadt testvéri szeretet alapján érhetően és a törvénynek megfelelő formában fejeződött ki. Nemrégiben ezután megbetegedett a cselédleány, aki a tanyán élt s amikor érezte utolsó óráinak közeledését, a gyónató papnak bevallotta, hogy 1927-ben végrendeleti csaláshoz nyujtott segítséget.

Hét év előtt ugyanis az ifjabb testvér meghalt bátyját a cselédleány és egy szolgaleány segítségével rögtön halála után egy félreeső szobában helyezte el, aztán belefeküdt a halott ágyába és közjegyzőt hívatott. A két cseléd közreműködését anyagi eszközök

kel nyerte meg. A közjegyző egyiket ismerte a fivérek közül személyesen és a végrendeleti család oly mesterien játszotta a halálos beteg szerepét, hogy a közjegyző csak nehezen volt képes a végrendelező halk szavait leírni. Így jött létre a hamis végrendelet, amelynek alapján az ifjabb testvér minden nehézség nélkül örökölte a vagyonát. Alig, hogy eltávozott a közjegyző, a halottat ismét ágyába fektették s azután szabályos módon felravatalozták és eltemették. Az örökségből kizárt rokonok természetesen most panaszt emeltek s a végrendeleti család el fogja veszíteni örökségét.

TURISZTIKA

Turistanap a Bükkben. A KKASE és a MURED Turista szakosztálya szeptember hó 16-án a Bükk-erdej E. K. E. menedékházánál nagyszabású „Turistanapot” rendez a „Turista Élet” című turista folyóirat pártolása javára. Egy adag „Gu’yas” 10 lej. Dél előtt erdei gyalogló verseny 25 km-es távon. Nevezési díj személyenként 25 lej. Délután a két egyesület a turista szeretet kimélyítésére klubközi emlék zászlót fog cserélni. A gyalogló versenyre és a gu’yasra előre kell benevezni az Atlantica cégnél, vagy az „Unio” papírtüzletben str. Memorandului 26. szám alatt.

— **Örömi Judit és Pajkos Imre** táncestélye az Ujságirklubban. Az Ujságirklub vezetősége odaadó figyelmességgel és áldozatkészséggel mindent elkövet, hogy tagjait változatos és művészi élmények gazdag sorozatával szórakoztassa. A klub egy éves múltja alatt a legmagasabb színvonalu művészi események zajlottak le a klub előkelő falai között. Az új évad is a legszebb tervek jegyében indul meg. Békeffi László frenetikus sikerü konferánsz-estélye után, csütörtökön egy rendkívül élvezetes táncestély nem mindennapi élményében lesz része a klub tagjainak. Örömi Judit és Pajkos Imre tartják meg páros táncestélyüket. Örömi Judit kivételes táncetehetségén, mozgásának decens ritmusán kívül üde ifjúságának ellenállhatatlan varázsával lopja be magát a közönség kegyeibe. Örömi Judit teljesítményének kiegészítője a nagyszerű tánc-technikájú Pajkos Imre.

HIREK

— Szombaton és vasárnap tartományi kongresszust tart az erdélyi szociáldemokrata párt. Kétnapos tanácskozáásra jönnek össze az erdélyi szociáldemokrata párt kötelekébe tartozó szervezetek küldöttei a szombaton és vasárnap tartandó tartományi kongresszus alkalmából. A tanácskozások során elsősorban a tartományi pártvezetőség jelentését tárgyalják le. A napirend egyéb pontjait a munkásságot érdeklő gazdasági és aktuális politikai problémák képezik és az ezen kérdésekben folytatott tanácskozások iránt, valamint a hozandó határozatok iránt is nemesak az erdélyi munkásság, hanem egész Románia munkássága élénk érdeklődéssel tekint, mert az erdélyi szociáldemokrata párt a romániai munkásmozgalomnak iránytadó jelentős részét képezi. A kongresszus tanácskozásait szeptember 8-án szombaton reggel 10 órakor kezdi meg a Vasmunkás Otthon nagytérképén.

— Titokzatos futárt tartóztattak le a román-lengyel határon. Csernovicból jelentik: A múlt hét folyamán a román-lengyel határon a román határőrök gyanus alakra lettek figyelmesek. Elfogták és a közel esendőparancsnokságra vitték, ahol kihallgatták. Megmotozásokkor egy gyanus tartalmu levelet találtak nála, amelyben speciális stílusban több politikusról tesznek említést. A esendőparancsnok azt gyanítja, hogy egy titkos kém-szervezet futárját tették ártalmatlanná. A letartóztatott szigorú őrizet mellett a csernovic központi rendőrségre szállították, ahol tovább folyik a vizsgálat ellene. Az ottani rendőrség még ezideig nem tudta teljesen megérteni a titkos levelet. Mivel egy speciális nyelven íródott, elküldik a bukaresti rendőrségre.

— Számos női bajnál reggel, éhgyomorral felpohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhe hatású Ferenc József vizet, különösen a szülészeti osztályon, a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

— Fiatal egyetemi hallgató öngyilkossága. Călinestiből jelentik: Tragikus öngyilkosság történt tegnap Călinesti faluban. Néhány napra rokonai látogatására érkezett Maria Sălăvăstru másodéves jasi joghallgató. A leány valami elhelyezkedést akart elérni rokonai segítségével, mert mint mondtatta özvegy anyja nagy nélkülözések között él kis gyermekeivel együtt. Mikor néhány nap múlva az álláskeresés eredmény nélkül járt, a leány bezárkózott szobájába és kérte rokonait, hogy hagyják aulni. Mikor egy nap múlva sem nyitotta ki szobáját, a rokonok gyanút sejtve felnyitották az ajtót és megdöbbenve láták, hogy a fiatal lény hirtelen fekszik az ágyán. Azonnal értesítették a mentőket, akik megállapították, hogy a szerencsétlen lány arzénrel mérgezte meg magát.

A HAGGIBBOR SPORTEGYLET ez uton is értesíti tagjait és mindazokat, akik az egyesület nagyünnepi istentiszteletén résztvenni szándékoznak, hogy a hitközségek engedélyezték a templomozást, amely ismét a Salom Club helyiségeiben lesz megtartva. Jegyek a Haggibbor főtájkáranál: Deutsch Fülöpnél Piata Ünirji 24. (Kalapkrily üzlet) válthatók.

— Gyilkosok a bécsi statáriális bíróság előtt. Bécsből jelentik: A bécsi statáriális bíróság per főtárgyalását kezdte meg. Néhány nappal ezelőtt két bandita az Alacsony Tauern sziklás hegyvidékén megtámadta a St. Pölten menedékházat s agyonlőtte Steinberger vendéglőst és egyik vendégét, Fürst középiskolai tanárt. Több vendéget revolverrovésekkel súlyosan megsebesítettek. A tanditák ezután kirabolták a menedékházat, majd elmenekültek. Rövid nyomozás után kézrekerítették őket s miután a kettős gyilkosságot löfegyverrel követék el, ügyük a statáriális bíróság elé került. A statáriális ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság büntetével vádolja a két tettest: Bendinger Willibald 22 éves és Egger Leó 16 éves suhanót. Az ítéletet kedden este hirdetik ki. A 16 éves Egger Leót természetesen nem lehet halálra ítélni, büntérsa azonban előreláthatóan kötelez kap.

"rythmica" speterné blum marcsa

MODERN TORNÁ ÉS TÁNCMŰVÉSZETI ISKOLÁJA.

csopord és magánórák felnőtt és gyermekoktatás ÉRTEKEZÉS ÉS BEIRATKOZÁSOK SZEPTEMTŐL AZ ISKOLÁBAN 2-4 KÖZÖTT.

— A főünnepi istentiszteletek rendje a Ferdinánd király utj nagytéplombán és pótimaházban. Vasárnap, szeptember hó 9-én reggel: ima 6 órakor, vasárnap esti ima 7 órakor. Hétfőn, szeptember hó 10-én reggel: ima fél 8 órakor, muszaf fél 10 órakor, mincha d. u. 5 órakor, máriw 7 órakor. Kedden, szeptember hó 11-én reggel: ima fél 8 órakor, muszaf fél 10 órakor, mincha d. u. 5 órakor kezdődik. Mindenkori megerősített énekár közreműködésével. Az ünnapi beszédekert főújszt, dr. Weinberger Mózes főrabbi ur mondja. A téplom gondnoksága felhívja a t. téplomlátogatók figyelmét arra, hogy imaszékjegy nélkül Ros-Hasono, Jom Kippur és Szukoth napjain senkit sem engednek be a téplomba. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ugy az ülésbérlek, mint üléstulajdonosok váltásák ki üléssjegyeiket, mert rendőrség fog ügyelni arra, hogy üléssjegy felmutatása nélkül senki ne léphessen be a téplomba. Dajkók és katonák részére megfelelő számú ingyenjegy fog kiadatrni a pótimaházban. A jegyekért az íródában kell jelentkezni. A téplomgondnokság.

Dos Passos: 4. szélességi fok. Dusan és tarkán, mint az amerikai élet, szövődik a cselekmény. Sok ponton fakad és fut, hőmpolyög Newyork felé. Világesemények futószalagján fejlődik és bogozódik az egyénj sors. Az amerikai életnek senki merészebb, hivebb, eredetibb képét nem adta még. Uj ember, uj stílus, uj ritmus ez és egy nemzedék élete pereg le előttünk a remek regényben. Mindnyáján beiesünk a 42. szélességi fokba, ahol dübörög a világ és kavarognak az ember sorsok. Uj és érdekes Dos Passos regénye, amely nem hiába aratot világsikert. A hatalmas regény remek kiállításban, egészsvázsonkötésben, 460 oldalon, Kosmos kiadásban 100 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepagenál Cluj, Kérje a Kosmos könyvek jegyzékét Lepagetől.

— Rövid hírek mindenünnen. A Gdyniában tartózkodó orosz flotta tisztjeinek egy része a lengyel fővárosba érkezett, ahol fogadtatást rendeztek tisztelőikre. — Kattowitzból különvonat hozott utasokat a bécsi mintavására. — A Raxon két turista, egy bécsi és egy salzburgi szerencsétlenül járt és életét vesztette. A holttesteket Reichenauba szállították. — Német-olasz tárgyalások folynak a német részről, szeptember 15-ére felmondott és a kereskedelmi forgalommal kapcsolatos új fizetési megállapodás létrehozása érdekében. — Korzikában a vasutasok illetményeik csökkentése miatt sztrájkba léptek.

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen ÓVATOS!!

Áldozzon
többet, de
vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

— Tíz évre szállította le a tábla a feketeautós bandita büntetését. Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a kolozsvári tábla tárgyalásra tűzte ki a nemrég még országsgzerte hírhedt fekete autós banda egyik tagjának, Gáspár Jánosnak büntetését. Gáspárt 14 évi fegyházra ítélte a tordai törvényszék a két év előtt elkövetett Torda meletti Diszkom autó kirablásáért. Társait már régen jog erősen elítélték. Gáspár azonban többször megszökött a börtönből és így csak sokkal később került tárgyalásra az ügye. A tábla Ulvineanu tanácsa ma hirdetett ítéletet a bünperben, mely szerint Gáspár 14 éves büntetését 10 évre szállította le. Gáspár megnyugodott az ítéletben.

Az oradeai 1888 óta fennálló nyilvánossági joggal bíró, a Kereskedelmi Csarok által fenntartott Fiu és Női Felső Kereskedelmi Iskolában a beiratások megkezdődtek. A zsidó növendékek szombaton az írásbeli munkálatok alól fel vannak mentve. Az igazgatóság vidéki szülőknek készséggel ad levélbeli felvilágosítást (Oradea, Aleea, Gojdu 1).

Hatvanötzere zsidó vándorolt ki Hitler óta Németországból. Berlinből jelentik: A hivatalos porosz sajtószolgálat kimutatása szerint a Hitler-rezsim uralomrajutása óta 65.000 zsidó vándorolt ki Németországból. A kivándorolt zsidók leg nagyobb számban Franciaországban helyezkedtek el, ahol összesen 20.000 német zsidó kivándorló tartózkodik. Palesztinába 10.000 német zsidó vándorolt ki. Lengyelországba 8000, Csehszországba, az Egyesült Államokba, Hollandiába és Svájcba 3—3000, Angliába és Belgiumba 2—2000. A többi 11.000 német kivándorolt zsidó a világ különböző más országában telepedett le.

„Fekete utasok” Palesztinában. Brünből jelentik: Egy lengyelországi kivándorlókat szállító vonat, amely 236 Palesztinába igyekvőt vitt a tenger felé, Lundenburgban három „fekete utast” találtak. Három fiatal fiú elrejtőzött az utasok máhájába és így próbált átjutni Palesztinába utlevél és jegy nélkül. A három fiút letartóztatták.

Áthelyezték a II. hadtest hadbírósgának egész vezetőségét. Bukarestből jelentik: A lapok jelentése szerint szolgálati érdekből szeptember 5-vel a II. hadtesttől a különböző katonai igazgatási osztályokhoz osztották be a következő tiszteket: Pomponiu Victor ezredest, Hotineanu Romulus alezredest, Pruteanu alezredest, I. Pella alezredest, Hagi Stoica alezredest és Dan Pascu őrnagyot. Ugyancsak e dátummal áthelyezték a II. hadtesthez: Balseanu Dumitru ezredest, Popovici Pantoleon alezredest és Georgescu Pascal Ion őrnagyot. Az áthelyezések nyilvánvalóan a Skoda-üggyel vannak kapcsolatban.

Szabad Szó. Barátosi Viktor röpiratának legújabb száma megjelent. A lap szenzációs adatokat közöl Kolozsvár szerepéről a Skoda-üggyel kapcsolatban. — Elsőnek közöl a lap rendkívül érdekes és megrázó részleteket Reinitz Jakob önélet leírásából. — Egyéb cikkei: Kivallatták dr. Farkas Mózes vezérigazgatót. Névtelen feljelentők garázdálkodnak Kolozsváron. Kolozsvári Matuzsálemek. Egy bűnvad margojára. Az Üzleti Levelek rovatán új kolozsvári vállalatok alapításáról, milliós tranzakciókról és ingatlanvételekről, stb. számol be.

GHANDI UJRA LEMOND. Londonból jelentik: Madrasban az a hír terjedt el, hogy Gandhi le fog mondani pártja elnökségéről, mert közte és a többi vezetők között áthidalhatatlan elmenték támadtak. Az ügygel a párt szombatra összehívott végrehajtó bizott sági ülése fog foglalkozni. A hindu nacionalista vezér e lépése után indiai körutra indul s mindenütt hirdetni fogja a szerinte egyedül helyes politika utját.

— Megszűnt a Junász-gyári sztrájk. Néhány nappal ezelőtt a Junász-féle vassgyár egyik munkása összeszóalkozott a gyár mérnökével és emelt a munkást azonnal elbocsátották állásából. A gyár többi munkásai társuk iránti szolidaritásukból sztrájkba léptek. Mint a munkaügyi inspektorátuson értesültünk, szerdán végetért a sztrájk, mert az igazgató, ság visszafogadta az elbocsátott munkást.

Jakob Wassermann: Kerkhoven harmadik élete. Kerkhoven harmadik élete csucsponjtja és bekoronázása azoknak a nagy regényeknek, melyeket Wassermann élete utolsó éveiben alkotott. Ennek a hírteln csucsraemelkedésnek első állomása a Mauritiusz-ügy, egy izgalmas Justizmord története, melynek csomóját a gyermek Etzel Andergast oldja meg. A gyermek, ből csodálatos tehetségű ifjúvá serdült Etzel Andergastnak külön regényt szentelt az író és ebben a regényben lép fel először Kerkhoven professzor. Ez a nagy szabású, kvételes tudós, az emberi lélek betegségeinek és nyomoruságainak mély ismerője felszabadultnak érzi magát a társadalom parancsai alól: egy férjes asszonyt vesz el férjétől, de a sors keserű vesen bünteti: az imádot asszony megcsalja Kerkhovent tanítványával, Etzel Andergasttal. Amikor ez a gyorsan ellobbanó szerelem véget ér, Andergast megszökök s az asszony visszatér megbocsátó férjéhez, új élethelyzetet teremtődik Kerkhoven számára. Ennek az új életnek regénye a Kerkhoven harmadik élete. Az Athenaeum „Nagy Regények” sorozatában jelent meg, 500 oldal, díszsvázsonkötés. 144 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum könyvszencsajciók jegyzékét.

Stefan Zweig: Rotterdami Erasmus diadala és bukása. A német politikai fordulat óta a világ egyik legnépszerűbb és legtöbbet olvasott írójának ez az első megnyilatkozása. Az író személyes barátai számára néhány száz példányban készült rendkívül drága bibliofili kiadástól eltekintve, német nyelvén csak évek múlva fog könyvtárúri forgalomba kerülni. A középkor és ujkor határvonalán, a nagy földrajzi felfedezések, a reneszánsz és a reformáció mozgalmas korszakában tűnik fel Rotterdami Erasmus nemes alakja. Stefan Zweig grandiózus képet fest Erasmus koráról, de még megdöbbenő erővel állítja élénk a nagy ellenfél: Luther titáni alakját. A magyar kiadás a legfinomabb hóféhér papíron, a legszebb nyomdai kivitelben, egészsvázsonkötésben, gyönyörű művészeti védőborítékban kerül könyvtárúri és méltó folytatásra a Rózsavölgyi kiadóvállalat új tartalmilag, mint alakilag jogos klasszist jelentő sorozatának. Boltj ára 144 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepagenál Cluj-Kvár.

Hirdetmény

A clujj városi iparos és kereskedő tanonciskolába való beiratkozások az 1934—35. tanévre szeptember 10-én kezdődnek és szeptember 22-ig tartanak. Ezen idő alatt minden munkaadó köteles inasát beiratni, miután utólagos beiratkozásokat csak orvosi bizonyítvány alapján fogadunk el.

Beiratási díj 250 lej.

A beiratkozások sorrendje a következő:

Szeptember 10—15-ike között az I. osztályba iratkozó tanulók kötelesek jelentkezni.

Szeptember 16, 17 és 18-án a II. osztályba iratkozó jelentkezők.

Szeptember 19 és 20-án a III. osztály tanulói iratkoznak be.

Szeptember 21-én azok beiratkozása folyik, akik az inasiskola kereskedelmi tagozatát látogatják.

A szeptember 20-ika után leszerződő tanoncok kötelesek a szerződés aláírását követőleg azonnal beiratkozni, 1934 december 31-ike után pedig nem iratkozhatnak senki többé az iskolába.

Az inasokat be nem irató munkaadókat 1500 lej pénzbüntetéssel sújtják.

A javító vizsgák szeptember 6. és 7-ike délelőtt 10—12 és délután 4—6 órák között tartatnak meg.

Az abszoláló vizsgák a tanulók részére szeptember 12-én délután 3 órakor lesznek.

Az előadások 1934. október 1-én délután 3 órakor kezdődnek az iskola épületében str. Moldovei 2. szám alatt.

Ezuttal is ajánljuk a tanoncoknak, hogy sapkájukat a titkárságnál lévő mintá szerint rendeljék meg és a szokásos karszámot varják fel.

Az Igazgatóság.

UJ KELET Legújabb hírek

Évtizedek kellenek, míg a nemzeti szocializmus meggyökeredzik a német népben — üzenete Hitler a nürnbergi pártkongresszusnak

Oriási ünnepek közepezté nyílt meg Nürnbergben a nemzeti szocialista pártkongresszus. Berger-Waldenegg osztrák külügyminiszter nemzetközi segítséget kér Ausztria függetlenségének megvédésére

Megerősítik Otto herceg és Mária olasz hercegné házassági híré

Berlin, szeptember 5. Oriási tömegek vonultak fel tegnap a nemzeti szocialista párt nürnbergi kongresszusára. Hitler Göbbels kíséretében repülőgépen érkezett meg Nürnbergbe. Itt Darré birodalmi miniszter, Lutze, a rohamosztagok vezérkari főnöke, dr. Ley a munkafront vezére, és Himler a rendőrség birodalmi felügyelője várták és üdvözölték. A bevonulási utvonalon a Führert lelkes tömeg éltette. Szállódjára előtt az érkezéskor század állott.

A város házában ünnepélyesen fogadták Hitlert, ahol a polgármester tartott beszédet, hangsúlyozva a város elismerését a Führer iránt. Hitler néhány szóban válaszolt, melyben a városnak a mozgalom-ba vetett hitét magasztalta.

Hitler kiáltványa

Este hét órakor harminc harang zúgása jelezte a nemzeti szocialista kongresszus megnyitását. Wagner kerületi vezető felolvasta Hitler kiáltványát, amelyben ismerteti a horogkereszt kormányzatának eredményeit. A kiáltvány hangoztatja, hogy a forradalomj korszak lezárult és most következik az építőmunka igazi ideje. Ahhoz, hogy a nemzeti szocialista eszme áthassa a nép minden fiát, talán még évtizedek kellenek. A nemzeti szocializmus faóriásokhoz hasonlít, amelynek növekedéséhez szintén sok idő kell, de azután ha eljutott növekedés tetőpontjához, minden viharral dacolni tud. A kiáltványt több ezer hangszóró segítségével a Nürnbergben összegyűlekezett százazrek lelkesen hallgatták végig.

Egy érdekes körrendelet

Hess Rudolf, Hitler helyettese, körren-deletet intézett az összes szocialista párt szervezetekhez, melyben megtiltja, hogy jövőben az ellenőrző nemzeti könyvecskéket használják, mellyel kényszerítették a tagokat, hogy minden pártösszejövetelen megjelenjenek. A rendeletre állítólag azért volt szükség, mert a rohamosztagosok erőszakkal cipelték el a nemzeti elemeket is a nürnbergi pártkongresszusra. A külföldi lapok úgy értelmezik, hogy Hitler a kongresszus következő ülésén naponta fog felszólalni és beszédei külpolitikai vonatkozású részeiben folytatni fogja közeledési kísérleteit Franciaország felé.

Az osztrák külügyminiszter nyilatkozata

Bécs, szeptember 5. Berger-Waldenegg osztrák szövetségi külügyminiszter nyilatkozott a párizsi République munkatársa előtt. A bevezetőben leszögezni kívánta, hogy Ausztria nem változtatja meg politikáját sem Franciaország, sem Olaszország irányában. Helyes lenne — mondotta az osztrák külügyminiszter — ha Jugoszlávia nyugatról intést kapna, hogy nem szívesen nézik a menekült osztrák nemzeti szocialisták jugoszláviai ké-szülődéseit. Berger-Waldenegg annak a reményének adott kifejezést, hogy a népszo-vetségi ülésszakon módot fognak találni arra, hogy a közgyűlés újlag le-szögezze magát Ausztria függetlenségé-nek szükségessége mellett. A miniszter közölte még, hogy az osztrák kormány azzal az igénnyel is fellép Genfben, hogy régi népszövetségi kölcsönait kedvezőbb feltételekké változtassák át és tegyék lehetővé azok konvertálását is. Stájerország országgyűlését a tartó-

mányi kormány rendeletére feloszlatták, mert az agrárpárt megszűnése után a gyűlésnek csak 16 keresztény szocialista képviselője maradt, tehát olyan kisebbség, amellyel nem lehet folytatni a munkát.

A nemzeti szocialista lázadással kapcsolatban Bécsben tegnap mondták ki az első vagyonekbeosztásokat. Három kereskedő javait foglalták le az állam javára. Ma egyébként tárgyalásra ültek össze Ausztria közbiztonsági igazgatói és megállapították, hogy az ország területén rend van.

Otto házassága

Osztrák legitimista körökben feltűnő-

Maniu és Vaida is résztvesznek a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsági ülésén

Kik vezetik az erdélyi delegációt

Bucuresti-Bukarest, szeptember. Nemzeti parasztpárti körökben úgy tudják, hogy a végrehajtóbizottság ülésén Erdélyt Vaida, Vlad Hatigeanu, Voicu-Nitescu mint volt miniszterek, míg Maniu, Popovici, Valer Moldovan, Gh. Crisan parlamenti tagok minőségében fogják képviselni.

Hogyha eddig problematikus volt Vaida és Maniu részvétele ezen az ülésen, úgy Madgearu erdélyi útja után biztosra lehet venni ezt a részvételt. Madgearunak sikerült a két pártvezért meg-

győzni arról, hogy az ország magasabb érdekei kívánják megjelenésüket az ülésen, mikor megkísérik majd elismerni a párt belső helyzetét. Maniu és Vaida tehát pénteken vagy szombaton a fővárosba érkeznek, Vaida ma Kolozsvárra utazik hogy barátai fontos közléseit meghallgassa. Mirto még a Gabben tartott bankett előtt négyórás audiencián jelent meg az uralkodónál és e héten úgy Mirtot, mint Tileat is újbol fogadta a király.

Allítólag Zita exkirályné környezetének egyik tagja kijelentette, hogy az eljegyzést csak később hozzák nyilvánosságra, meg vannak azonban győződve róla, hogy ez az eljegyzés nem fogja megváltoztatni a duce álláspontját a Habsburgok restaurációjáról. Ezt a magatartást szövegezte volna meg a Popolo D'Italia, mely egyik Mussolininek tulajdonított cikkében nagyon ridegen nyilatkozott volna Ottóról.

Tizenegyezer munkás sztrájkba lépett Tokióban

Míg a japán kormány folytatja akcióját a Szovjet ellen, a kommunisták sztrájkot robbantottak ki Tokióban

LONDON, Horito japán külügyminiszter jegyzéket adott át Juronof tokiói szovjetkötvetnek, melyben a japán kormány a legutóbbi orosz tiltakozó jegyzékre válaszol. Japán részről hangoztatják, hogy az orosz vasutasok letartóztatása semmiképpen sem hozhatók kapcsolatba a vasutvásárlások körül meghusult tárgyalásokkal. A letartóztatottak legfőbbjére rábizonyult, hogy bűnszándékok voltak a banditák vas uti merényleteiben és felforgató szervezetekhez tartoztak.

Japán forrásból eredő hír szerint, a mandzsuriai határvidék közelében titkos rádióadó állomást fedeztek fel, amely rendszeresen közléseket tett a csapatmozdulatokról és egyéb katonai titkokról. A kémkedő szervezet tagjait

letartóztatták. Mint Londonból jelentik, Borneóban és a többi holland-indiai szigeteken a holland hatóságok utasítást kaptak eró dítési munkálatok megkezdésére. Hollandia a holland-indiai birtokok biztonságát védő flottát modernizálni és jelentősen kiegészíteni készül, mert attól tart, hogy a japánok kereskedelmi terjeszkedése rövidesen nyíltan politikai ténre is átmegy.

A tokiói villamosművek és autóbuszok 11 ezer munkása sztrájkba lépett. A sztrájkot gazdasági természetűnek jelzik, de minden valószínűség szerint kommunista akcióról van szó. Mindössze ötven ember vette fel a munkát. Az uccákon csak önkéntesek által vezetett járművek közlekednek.

Titulescu dezsőné adott francia katonai személyiségek tiszteletére

PÁRIZS, szeptember 5. Titulescu Antonescu tábornok nagyvezérkari főnökkel elvállalta a francia katonai személyiségek tiszteletére adott dezsőné elnöki tisztségét. Jelen voltak Demain tábornok légügyi miniszter, Weygand tábornok, a legfőbb katonai tanács elnöke, Gamelin tábornok nagyvezérkari főnök és mások.

Délután Titulescu fogadta Ossuski párizsi csehszlovák követet valamint a szovjet minisztert. Titulescu ma este Genfbe utazik.

Doftanából megszökött és Ploestiben elfogták

DOFTANÁBÓL jelentik, hogy egy Isac Sefer nevű fogoly rabruhában megszökött. Cămpinába ment, hol ruhát lopott magának, majd Ploestbe érkezett. Ott találta meg a razzizáló rendőrség egy külvárosi kocsmában. Vissza kísérték a sóbányába.

Az 1920-29-es kontingensű tartalékos tiszteket is manőverre hívják

BUCURESTI-BUKAREST szeptember 5. Az őszi hadgyakorlatokon az 1929. és 1930. évi tartalékos tiszteket is behívják, valamint az 1920-29-es kontingensű tartalékos tiszteket is, kik eddig egyszer sem lettek behíva.

Oroszországtól a kisebbség védelem elismerését kéri a nemzeti kisebbségek kongresszusa

Bern, szeptember 5. Megnyílt a nemzeti kisebbségek kongresszusa. Wilfan dr. elnök német nyelven mondott megnyitó beszédet, amelynek során történelmi visz-szapillantást vetett az elmúlt másfél évtized kisebbségi élet megnyilvánulásaira s felhívást intézett az államokhoz aziránt hogy adják meg kisebbségeiknek az őket megillető jogokat s ne zárják el az élet-lehetőségeket a kisebbségek elől. A kongresszus: napirendjén szerepel többek között a kisebbségvédelem általánosságá tételére irányuló lengyel indítvány és egy javaslat, amely minimumként megköveteli a szovjettől a Népszövetségbe belépéselőtt a kisebbségvédelmi szerződés vállalását.

Újabb kísérlet Amerika és Anglia aranystandardhoz való visszatérésére

Párizs, szeptember 5. A Chicago Tribune jelentése szerint az aranyaapon álló országok újabb kísérletet kívánnak tenni abban az irányban, hogy az Egyesült Államokat és Angliát az aranystandardhoz való visszatérésre rábíruják. Egy-idejű londoni jelentés szerint Braziliában a Jegybank a valuta értékét az állandóan ingadozó dollár és font kikapcsolásával a francia frankhoz viszonyítva állapította meg.

Javult az őszi vetések helyzete az esőzések következtében. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium által indított idő és termés jelentés szerint az utóbbi két nap esőzései következtében az őszi vetések helyzete javult, ugy hogy az egész országban megkezdődtek a vetések.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Nyomda, Oluj, Strada Baran 2, Buzăra. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Extra postala piatite in num. No. 224713-929. Telefon: 9-77. Havonta 110, negyede avre 600, egészévre 12. Havonta 2, egészévre 12, egészévre 24. KÉLET az erdélyi népszövetség egyik tagja. Kérlek az újságot megrendelésével.

Feltámad a német együttműködés?

A Népszövetségnek tanácskozási alkalma emelkedett, hogy Len szerződés dolgában, a külügyminisztérium mártalé, még mindig nem választ. Ebben a t országától mitsem lehet kezdtében az is lehet aiaország a Balti állal és Németország néklü együtt fogja Európán gát nyújtani. Hh Oros meg az Európával val hetőségét, amelyet ma egy éve követel, akke fenyeget, hogy az oros pallo politikájába, a értesülései szerint ug sereg körében az a meg, hogy a rapallói visszatérés az egye volna, amely a Japán tén megvédené Orosz szedelemtől, hogy egy meg két arcyonálon, anég hozzáfűzi azt a értésülően alapuló m a német Reichswehre zat is mutatkozik, an Oroszországgal való lett foglalnak állást. háttérbe szorult Hh tükja miatt. A párizs a következtetés vonj országnak sürgős me tesitenj Oroszországg vóban vajószinüleg m

Milyen faj a...

Érdekes tanulmány számu Sir Flinders P történetudós és arc zsidóság faji összetét az a tételt vallja, verékfaj, amelyet kapcsol össze. Délpaleozóinai asat megállapításajból az ders Peirre, hogy t ban, Krisztusz szület a szőkehajju, kékszem bronzkorszakban h karajták, akik a Ka leszjina hegyvölgyes Kaspisíkságról beny akik szintén összeve Irkbból hatalmas és lyeeknek feje Abrah szőke filiszteusok is az egységet pedig az tipusok között, h fogadták Mózes öt k után is keveredtek tomban, a heljén világbíródalomkán és országban. Ez az angol vélen ventáni a német fa elégszenek meg az nép, hanem fanaszt vácsolnak nemlétező tákról.

Az európai fea

Hitler birodalma van az a hatalmi gy a saját szírjába it birodalmat. Németország trag zik ez a külpolitik most már majdnem tajmakat megszer ellen. Hűtérnek rövid vesztenie azt, amit alkotmány ideje ala szerzett. Három évvel ezelő lament bajdala h őseth Németországgal francia közeledésne hívei voltak Francit Most a franciaors egységfrontja is a